

**UDRUŽENJE za podršku deci u vanporodičnom vaspitanju »FICE SRBIJA«
Beograd,ul.Dr.Ivana Ribara 168.**

Tel/fax:+381 11 227 4316
Mob: +381 64 110 2914, 063 202 684
E-mail:ficesrbija@verat.net

Datum:20.02.2007.g.

IZVEŠTAJ

SA III STRUČNOG SKUPA „FICE SRBIJA“ (Zlatibor,6-8 decembar 2006.g.)

III stručni skup „FICE Srbija“,na predlog članica organizacije i uz konsultacije sa Pomoćnikom ministra rada zapošljavanja i socijalne politike Srbije, bavio se pitanjima:

- transformacije ustanova za smeštaj dece lišene roditeljskog staranja
 - primenom Posebnog protokola za zaštitu dece od zanemarivanja i zlostavljanja u ustanovama socijalne zaštite
 - instrukcijama i nalogom mera Ministra za otklanjanje nepravilnosti u radu i u primeni Porodičnog zakona
 - poseban segment je bio posvećen razvoju organizacije“FICE SRBIJA“, predstavljanju projekta“Podrška reformi hraniteljstva u Srbiji“ i mogućnostima za unapređenje prakse u radu sa decom i mladima koji odrastaju u vanporodičnom okruženju.
- na skupu je takođe predstavljena uloga i značaj republičkog i pokrajinskog Zavoda za socijalnu zaštitu iz perspektive transformacije i razvoja novih servisa i programa u institucionalnoj zaštiti dece i mladih

Neposredno posle održavanja III stručnog skupa,održana je i treća redovna Skupština Udruženja.

Na skupu je bilo prisutno ukupno 43 učesnika,predstavnika Domova za decu i Centara za socijalni rad u Srbiji,kao i predstavnika Ministarstva rada zapošljavanja i socijalne politike republike Srbije,Pokrajinskog zavoda za socijalnu zaštitu i nevladinog sektora.

U segmentu programa koji je razmatrao TRANSFORMACIJU institucija prisutni predstavnici ustanova na ovom skupu izložili su konkretne aktivnosti,nove oblike rada i organizacione forme koje implementiraju ili pokušavaju da realizuju uz podršku lokalne zajednice,ili preko projekata

upućenih Fondu za socijalne inovacije

Osnovni koncepti koje domovi za decu lišenu roditeljskog staranja pokušavaju da razviju su:

- razne forme prihvatilišta i prihvatnih stanica za decu;
- kuće na pola puta,prelazne stambene zajednice(one se nekad odnose na mlade koji su u završnim fazama zaštite,a nekad na postinstitucionalnu podršku);
- dnevne boravke za decu u riziku od zanemarivanja zlostavljanja ,ili decu sa posebnim potrebama;
- otvorene multimedijalne kulturne centre, klubove za mlade inkluzivnog tipa;
- programe socijalnog preduzetništva(bussness and care programe);
- savetovališta i edukativne centre za podršku porodici u riziku.

Domovi su svesni principa decentralizacije u strategiji reforme sistema socijalne zaštite i svoje sve veće upućenosti na lokalnu zajednicu,ali svi učesnici skupa procenjuju da lokalna zajednica još uvek nije ni sasvim svesna ni spremna da socijalnu zaštitu svojih gradjana ponovo preuzme.

Takodje,predstavnici domova prepoznaju da lobiranje u ovoj situaciji nije njihova jača strana,kao i da se najčešće osećaju usamljeno u ovom zadatku.

Centralizovano finansiranje i centara za socijalni rad i njihova nešto sporija transformacija,ostavljaju domove u velikoj meri prepuštene same sebi. Istovremeno, nejasnoća koji oblici domske zaštite će biti na regionalnom ili republičkom nivou, i kada i kako će to biti definisano, usporavaju domove u razmišljanju koje jasno definisane oblike tretmana dece, u okviru opšte kategorije dece lišene roditeljskog staranja, bi mogli da razvijaju.Naravno da svaki pokušaj tretmanskog definisanja uključuje pitanje normativa zaposlenih i tu se negde krug zatvara.U opštoj tranzicionoj klimi, anksioznost zaposlenih oko gubitka posla, može delimično imati učinak u smislu aktiviranja za iznalaženje rešenja da se opasnost prevazidje,ali istovremeno može biti i prepreka racionalnom i konstruktivnom promišljanju.

Domovi se nalaze u izazovnoj poziciji da sa značajnim procentom iskorišćenosti svojih kapaciteta uvode unutrašnje promene i obezbede kvalitetne usluge.S jedne strane dosta toga u domovima se finanisira iz cene izdržavanja,što zahteva popunjene kapacitete.Nove usluge često računaju na iste ljude koji su već angažovani u svakodnevnom radu doma.Nove usluge, koje podržava lokalna zajednica, mogu još više proširiti dijapazon dečijih potreba na koje treba odgovoriti ,a koji je, i bez toga, izuzetno širok,zamagljen opštom definicijom „deca bez roditeljskog staranja“.Nedovoljno strukturiran opšti seting , nediferenciran u odnosu na pojedinačne potrebe dece ili grupa dece,otvara, sa novim uslugama, još izrazitije pitanje kompatibilnosti programa.

II

Razmatrajući primenu Posebnog protokola za zaštitu dece od zanemarivanja i zlostavljanja u ustanovama socijalne zaštite, predstavnici domova, članica FICE Srbija, na ovom stručnom skupu, izneli su aktivnosti koje su do sada realizovali. Prema saopštenjima, sve ustanove su formirale interne timove, upoznale sa Opštim i Posebnim protokolom zaposlene i delom korisnike. Medjutim, ostao je utisak da u ovoj oblasti postoje, kako nejasnoće proistekle iz samog protokola, tako i određeno nesnalaženje u njegovoj celovitoj primeni, posebno u delu preventivnih programa i akcija.

Domovima treba više podrške u izlaženju na kraj sa dečijim međusobnim sukobima i vršnjačkim zlostavljanjem, koje nije predmet Posebnog protokola. Razdvajanje žrtve i počinioca, koji je i samo dete u zaštiti, jeste problem. Akcentiranje stalne, dvadesetčetvoročasovne, telefonske dostupnosti članova internog tima deci, može biti u koliziji sa drugim profesionalno-etičkim principima, ali bi se moglo prevazići. Nijednom domu nije jasno koji ljudi iz lokalnog Centra za socijalni rad su njihov eksterni tim, a ima se utisak da ni centri nisu svesni ove svoje obaveze. Neka rešenja iz ukupne procedure po Protokolu nisu dosledna a ni dovoljno jasna.

Najjači utisak iz razmatranja primene Posebnog protokola u praksi, bilo je da su domovi u značajnoj meri zastali u aktivnostima koje su njime predviđene, zbog propratnog pisma Ministarstva, uz dostavu Opšteg i Posebnog protokola, u kome se navodi da će biti organizovana edukacija za njihovu primenu.

Samo po sebi ovo bi bilo, možda, od manjeg značaja, ali u trenutku kada se od domova očekuje značajna inicijativa i snalaženje u sopstvenoj transformaciji i decentralizaciji sistema, ovako ambivalentno doživljavanje šta se sme i treba samostalno uraditi, a za šta se mora čekati impuls iz Ministarstva, može biti ozbiljno.

Ovaj utisak pojačan je i nedovoljnom transparentnošću oko promene statusa doma za decu lišenu roditeljskog staranja u Vranju.

Pokušaj skupa da u kontekstu primene Posebnog protokola izvuče neke lekcije korisne za sve domove, iz odluke Ministarstva o njegovom zatvaranju –moratorijumu na prijem, nije uspeo.

III

Predstavnici Ministarstva upoznali su prisutne na stručnom skupu o merama za adekvatniju primenu Porodičnog zakona u sistemu socijalne zaštite dece, odnosno sa nalozima i instrukcijama Ministra.

Vrlo korektna izlaganja i spremnost izlagača da odgovore na sva pitanja prisutnih, nisu mogla da ublaže utisak da su domovi „krivi“ što neka deca žive u njima, kao da su ih „ukrali“ roditeljima ili organu starateljstva i sad neće da

ih vrate ili „puste“ u manje restriktivan oblik zaštite, za kojom deca i dalje imaju potrebe.

Posebno je zanimljivo što ovi nalozi i trenutno tumačenje Porodičnog zakona u potpunosti isključuju varijantu dobrovoljnog smeštaja u ustanovu od strane roditelja, kao oblika pomoći porodici da prevaziđe krizu.

Iako Porodični zakon spominje obavezu roditelja da održava kontakt sa detetom koje je na smeštaju u ustanovi i da učini razumne napore da svoje dete što pre preuzme nazad u porodicu, što implicira da nisu svi roditelji u postupku lišavanja i ograničavanja roditeljskog prava, odnosno da postoji i dobrovoljni, privremeni smeštaj, kao i svuda u svetu, trenutnim tumačenjima ova mogućnost kao da je isključena.

ZAKLJUČAK

Na ovom stručnom skupu izraženo je zadovoljstvo članova zbog pripadanja organizaciji „FICE SRBIJA“. Stekao se utisak da su prisutni prvi put bili spremni da u potpunosti, otvoreno, bez ustručavanja, razgovaraju i razmenjuju iskustva, kao i dileme vezane za aktuelnu situaciju, status i perspektive razvoja institucija za decu i mlade u Srbiji.

Prisutno je očekivanje da će „FICE SRBIJA“ i ubuduće doprinosti unapredjenju rada u institucijama, domovima za decu.

Ova očekivanja usmerena su prevashodno na mogućnost da članovi budu

- informisani o aktuelnim novinama i mogućnostima vezanim za razvoj usluga i komplementarnosti sa zakonskim rešenjima,
- mogućnostima podizanja kompetencija u radu sa decom i mladima- edukacije,
- obezbeđivanje stručne literature (prezentacije savremenih metoda u radu sa decom i mladima),
- kao i razmenu stručnih iskustava kroz interaktivne modele rada kojima bi bili obuhvaćeni i profesionalci u institucijama za decu i sama deca.

Ove potrebe članova Udruženja integrisane su u Plan rada za naredni period.

**UDRUŽENJE za podršku deci u vanporodičnom vaspitanju »FICE SRBIJA«
Beograd, ul. Dr. Ivana Ribara 168.**

tel/fax:+381 11 176 4316
mob: +381 64 110 2914
e-mail:ficesrbija@verat.net
decembar 2006.g.

PLAN I PROGRAM RADA UDRUŽENJA „FICE SRBIJA“ ZA 2007.GODINU

I UMREŽAVANJE

Nacionalni nivo

1. Potreba za umrežavanjem servisa i novih formi organizovanja koji se bave zaštitom dece, a koji će se pojaviti u procesu decentralizacije sistema i transformacije institucija, biće aktuelna tokom 2007. godine. Aktivnosti FICE Srbija će biti usmerene na promociju ciljeva organizacije i ponudu saradnje svim institucijama i organizacijama koje se bave decom i pitanjima brige o deci u vanporodičnom vaspitanju.

Reginalni nivo

1. Planira se uspostavljanje višeg nivoa saradnje (potpisivanje ugovora o saradnji) sa FICE organizacijama u okruženju i da FICE Srbija od 2006. godine postane sedište regionalne organizacije FICE Jugoistočna Evrope, u narednim mandatnim periodima (od 2 do 6 godina).
2. Umrežavanje ustanova obuhvaćenih regionalnim pilot projektom kontinuirane edukacije.

Internacionalni nivo

1. Realizacija zajedničkih projekata FICE Srbija sa FICE organizacijama iz Evrope i sveta.

II PODRŠKA PROFESIONALNOM RAZVOJU ČLANOVA FICE SRBIJA

1. Realizacija programa PRAJD.
2. Realizacija programa predviđenih sporazumom o namerama sa Holandskom organizacijom MEE Netherlands
3. Obezbeđivanje stručnih tekstova za internu upotrebu članova
4. Implementacija regionalnog pilot projekta kontinuirane edukacije
5. Godišnji skup stručne razmene za članove FICE Srbija

III Razvoj organizacije

1. Aktivnosti na promociji misije i rezultata rada organizacije u široj i stručnoj javnosti
2. Proširenje članstva
3. Pomoć u nošenju sa kolektivno stresnim situacijama u organizacijama, kolektivnim članovima FICE Srbija
4. Prilagoditi funkcionisanje FICE Srbija novim odredbama zakona o nevladinim organizacijama, čije usvajanje se očekuje u 2007. godini
5. Nastavak aktivnosti na stvaranju uslova za otvaranje kancelarije FICE Srbija
6. Podrška pojedinim projektima članova FICE Srbija
7. Učešće na stručnim skupovima nacionalnog, regionalnog i internacionalnog nivoa